

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри митної справи і
фінансових послуг

Протокол № 1 від 01.09.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

МИТНА БЕЗПЕКА

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань 07 "Управління та адміністрування"
Спеціальність 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок"
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітня програма "Митна справа"

Статус дисципліни вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання українська

Розробники:
д.е.н., проф. Вікторія ТИЩЕНКО

к.е.н., ст. викл. Катерина ГУНЬКО

Завідувач кафедри
митної справи і фінансових
послуг Вікторія ТИЩЕНКО

Гарант програми Олексій НАЙДЕНКО

Харків
2024

ВСТУП

Розвиток ринкових відносин, активізація експортно-імпорتنих операцій, посилення міжнародного економічного співробітництва та глобальних інтеграційних процесів в усьому світі супроводжуються загостренням економічної конкуренції на внутрішньому ринку, що актуалізує питання необхідності забезпечення економічної безпеки держави та її складових. Митна безпека є однією з важливих складових національної безпеки держави. Митним кодексом України визначена мета митної політики держави, яка полягає, в першу чергу, у забезпеченні національних митних інтересів і безпеки країни. Та зазначено, що митна безпека – це стан захищеності митних інтересів України, а саме національних інтересів шляхом реалізації митної політики держави.

Дисципліна «Митна безпека» є вибірковою навчальною дисципліною професійного циклу для підготовки бакалаврів. Її вивчення ґрунтується на засвоєнні економічних дисциплін та оволодінні загальною теорією фінансів та основ митного оподаткування.

В певних ситуаціях можуть виникати ризики, що загрожуватимуть національним інтересам та національній безпеці держави. Тому вивчення курсу «Митна безпека» особливо актуально в умовах постійного реформування митного законодавства, імплементації норм законодавства ЄС до українського податкового законодавства.

Важливим в цій ситуації є постійний моніторинг змін, які відбуваються в митній сфері, оскільки від цього багато в чому залежить митно-податкова політика, яку буде здійснювати суб'єкт підприємництва. Формування кваліфікованих фахівців в митній сфері для контролюючих органів та працівників з митного оформлення для підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність має стати одним із пріоритетних завдань держави, оскільки вона має піклуватися про підготовку працівників, які будуть контролювати сплату митних платежів, а також про формування компетентностей щодо здійснення митних процедур.

Вивчення навчальної дисципліни «Митна безпека» обумовлене необхідністю формування у майбутніх фахівців системи знань з організації та функціонування митної системи та забезпечення митної безпеки держави на макрорівні як особливої форми суспільних відносин, підсистеми економічного базису та дослідження теоретичних основ і практичної реалізації питань організації оподаткування на мікрорівні як базової фіскальної сфери країни.

Мета навчальної дисципліни: формування компетентностей з теорії формування митної безпеки держави, засвоєння закономірностей та основних механізмів забезпечення митної безпеки держави в умовах розвитку та поглиблення євроінтеграційних процесів.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**: вивчення сутності категорії митна безпека та різних підходів до її трактування, аналіз митних інтересів держави та способів їх реалізації, аналіз ризиків в митній

сфері та підходів до їх оцінки та мінімізації, ознайомлення з особливостями діяльності Державної митної служби України щодо забезпечення митної безпеки держави, вивчення організаційних особливостей здійснення митних процедур та можливих ризиків, що виникають при їх здійсненні, аналіз теоретичних підходів щодо правопорушень в митній сфері, зокрема контрабанди товарів, дослідження методів боротьби з контрабандою товарів через митний кордон України, визначення та аналіз основних принципів забезпечення митної безпеки держави, виявлення умов, мотивів та наслідків правопорушень в митній сфері

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
ПР04	СК08, СК12
ПР07	ЗК09
ПР08	ЗК03
ПР10	СК10
ПР11	СК03, СК05, СК14
ПР18	СК01
ПР21	СК03
ПР24	ЗК08, СК12, СК13
ПР25	ЗК05, СК14

де, ЗК03 – Здатність планувати та управляти часом.

ЗК05 – Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК08 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09 – Здатність бути критичним і самокритичним.

СК01 – Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03 – Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05 – Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08 – Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10 – Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК12 – Здатність формулювати основні правила та механізми організації ЗЕД та митної справи, правила укладання зовнішньоекономічних угод, принципи та методи визначення митної вартості товарів, описувати методіку визначення суми митних платежів, забезпечувати виконання митних формальностей з урахуванням митних режимів та умов постачання Incoterms-2020.

СК13 – Здатність володіти навичками валютного регулювання та контролю в сфері оподаткування та митної справи, дотримуватись строків розрахунків при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.

СК14 – Здатність володіти інформаційно-аналітичним забезпеченням діяльності та інформаційними системами та технологіями в митних органах, забезпечувати митне оформлення товарів з використанням різних програмних продуктів.

ПР04 – Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР07 – Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР08 – Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР10 – Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11 – Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР18 – Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР21 – Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР24 – Формулювати основні правила та механізми організації ЗЕД та митної справи, правила укладання зовнішньоекономічних угод, принципи та методи визначення митної вартості товарів, описувати методику визначення суми митних платежів, володіти навичками валютного регулювання та контролю в сфері оподаткування та митної справи, для розрахунку сум податкових зобов'язань, курсових різниць, а також визначення обсягів штрафних санкцій за порушення строків розрахунків у ЗЕД, дотримуватись митних процедур та митних режимів з урахуванням умов постачання товарів Incoterms-2020.

ПР25 – Володіти інформаційно-аналітичним забезпеченням діяльності та інформаційними системами та технологіями в митних органах для здійснення митного контролю, здійснювати статистичні дослідження в сфері ЗЕД та митної справи, оформлювати митні декларації за допомогою програмного продукту QD-Professional.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти формування та забезпечення митної безпеки

Тема 1. Митна безпека в системі економічної безпеки держави

Сутність і структуризація економічної безпеки держави. Поняття економічної безпеки, визначення національної економічної безпеки. Види небезпек. Основними формами прояву і розвитку кризових ситуацій, що викликають загрозу економічній безпеці України. Пріоритетні складові економічної безпеки України. Система забезпечення економічної безпеки. Місце і роль митної безпеки

в системі економічної безпеки держави. Взаємозв'язок окремих складових економічної безпеки держави з митною діяльністю. Визначення митної безпеки. Складові митної безпеки держави. Місце митної безпеки в системі національної безпеки та її зв'язок з митною політикою й митною справою. Умови та чинники забезпечення митної безпеки держави. Фактори, які становлять загрозу економічній безпеці України. Проблеми митної політики України, що негативно впливають на митну безпеку. Напрямки забезпечення ефективності митної політики, що забезпечать посилення митної безпеки. Компетенція митних органів у сфері забезпечення митної безпеки держави. Компетенція органів виконавчої влади. Компетенція митних органів. Основні завдання, що виконують митні органи України, реалізуючи державну політику у сфері державної митної справи та митної безпеки.

Тема 2. Принципи забезпечення митної безпеки держави

Інтеграція та співробітництво України із Світовою організацією торгівлі. Світова організація торгівлі її правовий статус та основні засади її функціонування. Принципи діяльності СОТ. Структура СОТ. Правові засади роботи СОТ. Характеристика джерел права СОТ. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. Рамкові стандарти із забезпечення безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі Всесвітньої митної організації. Всесвітня митна організація: цілі та завдання організації. Рамкові Стандарти забезпечення безпеки і спрощення процедур міжнародної торгівлі. Конвенція щодо тимчасового ввезення інститут авторизованого економічного оператора. Принципи профілактичної діяльності митних органів України. Принципи у сфері профілактики порушень митних правил.

Тема 3. Діяльність митних органів України щодо забезпечення митної безпеки

Митні органи України. Завдання митних органів України, пов'язані з забезпеченням митної безпеки. Реформування митних органів та вплив таких реформ на забезпечення митної безпеки. Реформування національних митної органи України в контексті світових тенденцій, які спостерігаються у сферах міжнародної торгівлі й митної справи. Вплив діяльності митних органів України на економічну та митну безпеку держави. Засоби і принципи забезпечення безпеки та захисту економіки держави митними органами. Механізм формування та реалізації митної політики. Взаємозв'язок між методами митного регулювання та напрямками регуляторної політики в митній сфері

Тема 4. Формування стратегії забезпечення митної безпеки України

Стратегічні та тактичні аспекти формування митної безпеки України. Законодавчі акти, що регламентують стратегію забезпечення митної безпеки держави. Стратегічні підходи до управління митною безпекою. Система управління забезпечення митної безпеки. Концепція базової стратегії забезпечення митної безпеки держави

Тема 5. Організаційно-економічні заходи з реалізації митної безпеки

Організація механізму забезпечення митної безпеки. Формування мотиваційного інструментарію організаційно-економічного механізму

забезпечення митної безпеки. Митні процедури та шляхи їх удосконалення для посилення митної безпеки держави. Інформаційні технології в митній справі та шляхи забезпечення митної безпеки при їх застосуванні.

Змістовий модуль 2. Шляхи забезпечення митної безпеки держави

Тема 6. Ризики, що виникають при здійсненні митної діяльності

Сутність та профілі ризиків при здійсненні митної діяльності. Визначення ризиків та їх основні властивості. Визначення митного ризику. Профіль ризику. Профілювання ризиків. Умови виникнення ризиків у митній діяльності. Фактори, що обумовлюють створення ризикових ситуацій. Умови виникнення ризиків в митній діяльності. Внутрішні та зовнішні ризики митної діяльності. області можливого виникнення ризиків в митній діяльності. Класифікація ризиків у митній справі. Контрактні ризики. Ризики дорожніх перевезень товарів. Ризики проведення валютних розрахунків. Ризики митного контролю та митного оформлення. Класифікатор сфер ризику

Тема 7. Оцінювання та управління митними ризиками

Методичні засади аналізу ризиків порушення митного законодавства. система управління ризиками в митній діяльності. Мета та завдання системи управління ризиками. Базові принципи системи управління митними ризиками. Аналіз митного ризику. Алгоритм функціонування системи управління ризиками. Аналіз потенційних ризиків під час митного контролю товарів і транспортних засобів. Управління ризиками митного контролю в контексті вимог Кіотської конвенції. Міжнародна (Кіотська) конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур. Основні принципи та методи здійснення митного контролю, які визначає Кіотська конвенція. Особливості у підходах до організації та здійснення митного контролю, які визначені Кіотською Конвенцією. Етапи реалізації митного ризик-менеджменту. Етапи виникнення ризику в митній діяльності. Процес управління ризиками. Системи аналізу та керування митними ризиками в Україні

Тема 8. Теоретико-правова характеристика контрабанди

Незаконне переміщення товарів через митний кордон України та боротьба з ним. Законодавче визначення контрабанди. Основні чинники, які обумовлюють існування контрабандної діяльності. Поняття «контрабанда» як вид кримінального правопорушення. Криміналістична характеристика контрабанди. Можливі предмети контрабанди. Способи та форми здійснення контрабанди. Контрабанда з приховуванням від митного контролю та контрабанда поза митним контролем. Форми переміщення предметів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю. Фізичне та документальне переховування переміщення предметів через митний кордон України

Тема 9. Боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил

Способи виявлення та особливості розслідування контрабанди. Складові контрабанди як кримінального злочину. Типові ситуації початкового етапу

розслідування контрабанди. Етапи розслідування справ, пов'язаних з контрабандою. Форми взаємодії слідчих СБУ з прикордонниками при розслідуванні та виявленні фактів контрабанди. Порушення митних правил та відповідальність за них. Профілактична діяльність щодо порушення митних правил. Види порушень митних правил. Обставини, що мають значення для вирішення справи щодо порушення митних правил. Види стягнень за порушення митних правил. Методи і технічні засоби митного контролю. Принципи здійснення митного контролю. Митна техніка та її види. Технічні засоби митного контролю їх визначення та класифікація Завданнями, які вирішуються за допомогою технічних засобів митного контролю. Міжнародне співробітництво з питань протидії порушенням митного законодавства. Міжнародні економічні та митні конвенції до яких приєдналася Україна. Взаємодія митних органів України з правоохоронними та митними органами іноземних держав

Тема 10. Особливості здійснення митного пост-аудиту зовнішньоекономічної діяльності

Митний пост-аудит в системі митного контролю: нормативно-правове регулювання. Організація, планування і документування митного пост-аудиту. Методика митного пост-аудиту зовнішньоекономічних операцій. Напрями перевірки, яка здійснюється аудитором в рамках завдання митного органу з виявлення фінансових та інших порушень при проведенні контролю на засадах митного пост-аудиту Світовий досвід здійснення митного пост-аудиту ЗЕД у системі митної безпеки. Митний пост-аудит в європейських та азіатських країнах

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань

Назва теми	Зміст
Тема 1.	Практичне заняття: Роль митної безпеки в економічній безпеці держави
Тема 2.	Практичне заняття: Принципи митної безпеки держави
Тема 3.	Лабораторне заняття: Виконання Україною Угоди про асоціацію за роками
Тема 4.	Лабораторне заняття: Формування стратегії митної безпеки України в воєнний час
Тема 5.	Практичне заняття: Митні процедури під час митного оформлення
Тема 6.	Лабораторне заняття: Оцінка порушень митних правил за даними сайту Державної митної служби України
Тема 7.	Практичне заняття: Оцінка митних ризиків
Тема 8.	Практичне заняття: Аналіз обсягів контрабанди в Україні
Тема 9.	Практичне заняття: Аналіз світового досвіду боротьби з контрабандою
Тема 10.	Практичне заняття: Схема проведення митного пос-аудиту

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл.

3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1 - 10	Вивчення лекційного матеріалу, законодавчих та нормативно-правових актів
Тема 1 – 10	Підготовка до практичних занять та лабораторних занять
Тема 1 - 10	Виконання компетентнісно-орієнтованих завдань
Тема 1 - 10	Виконання творчого завдання
Тема 1 – 10	Підготовка презентації
Тема 1 – 10	Підготовка до контрольних робіт

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні: лекція (Тема 1 – 5,7,8), проблемна лекція (Тема 6,9,10).

Наочні (демонстрація (Тема 1-10).

Практичні (практична робота (Тема 1, 2, 5, 7 – 10), лабораторна робота (Тема 3, 4, 6), есе (Тема 1).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається: – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: Експрес-опитування (10 балів), Компетентнісно-орієнтовані завдання (10 балів), лабораторні роботи (10 балів), Поточні контрольні роботи (20 балів), Творче завдання (10 балів).

Семестровий контроль: Екзамен.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит)).

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітньо-професійна програма «Митна справа».
Семестр VII
Навчальна дисципліна "Митна безпека"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (стереотипне). (20 балів)

1. За генезисом небезпеку можна розподілити на такі категорії:

- а) реальна та потенційна;
- б) міжнародна, національна, локальна та приватна;
- в) природна, техногенна та соціальна.

2. Оберіть визначення, що найкраще описує поняття "митних інтересів України":

- а) національні інтереси України, забезпечення та реалізацію яких досягають шляхом здійснення митної справи;
- б) життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян;
- в) масштаби загрози та вже завдана реальна шкода економічній безпеці країни;
- г) умови та чинники, які містять та за певних умов самі по собі або в різній сукупності виявляють ворожі наміри, шкідливі властивості, деструктивну природу.

3. Оберіть рядок, де перераховано всі складові економічної безпеки:

- а) виробнича, демографічна, енергетична, паливна, зовнішньоекономічна, внутрішньо-економіка, інвестиційна, макроекономічна та мікроекономічна;
- б) виробнича, продовольча, соціальна, фінансова, охорона здоров'я, кібернетична, аналітична, зовнішньоекономічна, демографічна, енергетична, інвестиційно-інноваційна;
- в) виробнича, демографічна, енергетична, зовнішньоекономічна, інвестиційно-інноваційна,

макроекономічна, продовольча, соціальна та фінансова безпека;

г) виробнича, демографічна, енергетична, військова, зовнішньоекономічна, інвестиційна, макро- та мікроекономічна, продовольча, підтримуюча, стимулювальна, соціальна та фінансова безпека.

4. Чинники, що становлять загрозу економічній безпеці України, можна розподілити на:

а) внутрішні та зовнішні;

б) потенційні та умовні;

в) локальні та масштабні.

5. Датою створення СОТ є:

а) січень 1997 року;

б) лютий 1995 року;

в) січень 2005 року;

г) січень 1995 року.

6. Основними принципами діяльності СОТ є:

а) рівні права, демократія, взаємність;

б) модернізація інформаційних технологій, інвестиційна привабливість, стабільність;

в) рівні права, взаємність, прозорість;

г) рівні права, підтримка, добросовісність.

7. Датою початку інтеграції України до СОТ є:

а) січень 1995 року;

б) 30 листопада 1993 року;

в) 30 листопада 1995 року;

г) 30 жовтня 1994 року.

8. Штаб-квартира ВМО – це місто...:

а) Брюссель;

б) Берлін;

в) Гаага;

г) Вашингтон.

9. На які категорії можна розподілити чинники виникнення реальної загрози митній безпеці України:

а) зовнішні та внутрішні;

б) локальні, національні, світові;

в) зовнішні, комбіновані, внутрішні;

г) зовнішні, суміжні, внутрішні?

10. Доповніть речення: діяльність митних органів України щодо захисту економічних інтересів держави свідчить, що однією із значних загроз за своїми масштабами, обсягами та наслідками є ...:

а) контрабанда;

б) низький рівень імпорту;

в) невідповідність нормам європейського законодавства;

г) нестача інформаційного забезпечення.

11. Доповніть речення: одним із засобів впливу на економічну і митну безпеку держави є ...:

а) фіскальна політика;

б) митна політика;

в) монетарна політика;

г) інвестиційна політика.

12. Визначте три ключові напрями, за якими з 2020 року здійснюють реформування митних органів України:

а) функціональний, мотиваційний, сервісний напрям;

б) функціональний, моніторинговий, законодавчий напрям;

в) стимулювальний, діджиталізований, прозорий;

г) антикризовий, корупційний, сервісний.

13. Установіть рівні розвитку митної діяльності у правильному порядку:

- а) "партнер";
- б) "відкриті кордони";
- в) "зачинені брами";
- г) "фільтр".

14. Кому належить важлива роль у забезпеченні нормального функціонування сучасної митної служби:

- а) державі;
- б) ДМС;
- в) ДПС;
- г) усі відповіді правильні?

15. Доповніть речення: характерною ознакою митної системи є ...:

- а) жорсткий контроль за проведенням митних операцій;
- б) створення надійної системи попередження загроз як внутрішнього, так і зовнішнього характеру та протидії їм;
- в) обов'язковість правових форм співробітництва держав у митних питаннях і обмеження митного простору національно-правовими й міжнародно-правовими нормами;
- г) ефективність реалізації державної стратегії митної безпеки.

16. Коли Європейською митницею було презентовано багаторічний стратегічний план "Е-митниця":

- а) у 2015 році;
- б) у 2014 році;
- в) у 2010 році;
- г) у 2020 році?

17. Сукупність програмно-інформаційних комплексів, які забезпечують функціонування системи управління ризиками під час митного контролю та/або митного оформлення товарів, транспортних засобів:

- а) профіль ризику;
- б) автоматизована система аналізу та управління ризиками;
- в) система аналізу та управління ризиками;
- г) паспорт профілю ризику.

18. Критерії із заданими наперед параметрами, використання яких дає можливість здійснювати вибір об'єкта контролю:

- а) митний ризик;
- б) митне правопорушення;
- в) індикатор ризику;
- г) область ризику.

19. Ризики, виявлення яких спрямовано на забезпечення в межах компетенції митних органів захисту національної безпеки, життя і здоров'я людей, тварин, рослин, довкілля, інтересів споживачів:

- а) нефіскальні ризики;
- б) митні ризики;
- в) ризики забезпечення національної безпеки;
- г) соціально-екологічні ризики.

20. Згруповані об'єкти аналізу ризику, щодо яких існує потреба у застосуванні окремих форм митного контролю або їх сукупності – це:

- а) індикатори ризику;
- б) область ризику;
- в) паспорт профілю ризику;
- г) класифікатор митних ризиків

Завдання 2 (діагностичне, 5 балів).

Які митні платежі під час отримання буде платити громадянин, який хоче замовити через інтернет-магазин у Китаї телефон вартістю 360 євро?

Завдання 3 (діагностичне, 5 балів).

Чи буде обкладатися митними платежами товар на суму, що не перевищує 300 євро, вагою до 30 кг, який буде введено громадянином для користування членами туристичного клубу, у тому числі ним самим?

Завдання 4 (евристичне, 10 балів). Компанія з Нідерландів здійснила постачання товарів підприємству-резиденту. Дата оформлення митної декларації – 19.08.2023. Опис товару:

Назва товару: Моторний бензин

Октанове число: 95

Вміст свинцю: 0,015 г/л

Вміст сірки: 0,002 мас. %,

Вміст тетраетил свинцю: 0%

Об'єм: 20 тис. л.

Ціна за літр: EUR 1,7 / л.

Країна походження: Нідерланди

Розрахувати митні платежі та обґрунтувати можливі напрями їх зменшення.

Затверджено на засіданні кафедри митної справи і фінансових послуг протокол № ____ від «__» _____ 20__ р.

Екзаменатор д.е.н., проф. Тищенко В. Ф.

Зав. кафедрою д.е.н., проф. Тищенко В. Ф.

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (стереотипне). (20 балів)

За кожен правильну відповідь на тестове запитання – 1 бал

Завдання 2 (діагностичне). (5 балів)

2,5 – вірне посилання на статтю Митного кодексу України;

2,5 – вірний розрахунок митних платежів

Завдання 3 (діагностичне). (5 балів)

2,5 – вірне посилання на статтю Митного кодексу України;

2,5 – вірний розрахунок митних платежів

Завдання 3 (евристичне). (10 балів)

3 – за вірне визначення країни походження;

3 – за вірне визначення коду УКТ ЗЕД;

3 – за вірне обчислення сум ПДВ, акцизного податку та мита;

1 – за висновки.

Рекомендована література

1. Найденко О. Є. Боротьба з контрабандою як один із методів забезпечення митної безпеки держави / О. Є. Найденко, Є. С. Резнікова // *Modern Economics*. – № 17 – 2019. – 258 с. – С. 172–176. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22550>

2. Тищенко В. Ф. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи: навчальний посібник / В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 192 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28182>

Додаткова

3. Найденко О. Є. Роль митних платежів в митній політиці України / О. Є. Найденко, Д. В. Тихомирова // *Інфраструктура ринку*. – 2021. – № 60. – С. 180–185. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27667>

4. Найденко О. Є. Основні аспекти становлення та розвитку митної справи України / О. Є. Найденко, А. О. Єніна, О. В. Костяна // *Глобальні та національні проблеми економіки* – 2018. – №23. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/19275>

5. Регіональні аспекти митно-податкової політики [Електронний ресурс] : монографія / В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко, В. В. Карпова [та ін.] ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 247 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26221>

6. Тертична А. С. Роль митних органів у забезпеченні митної безпеки / А. С. Тертична, О. Є. Найденко // *Економіка та суспільство*. – 2023. – № 48. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29258>

7. Тищенко В. Ф. Реалізація методів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в митній справі / В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко, В. М. Остапенко // *Економіка та суспільство*. – 2022. – № 35. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27668>

8. Ivanov Yu. Customs and tax aspects of the economic integration of Ukraine into the EU / Yu. Ivanov, V. Tyshchenko, O. Naidenko // *Development Management*.

– 2023. – Vol. 21. – No. 2. – P. 20–29. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30007>

9. Kostiana O. V. Customs policy of Ukraine in the context of cyclical economic development / O. V. Kostiana, O. E. Naydenko, V. F. Tyschenko et al. // Financial and credit activity: problems of theory and practice. - 2020. - Vol. 3(34). - P. 351-357. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/24971>

Інформаційні ресурси

10. Митний кодекс України від 13.03.2012 року № 4495 –VI – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

11. Офіційний сайт Державної митної служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://customs.gov.ua/>

12. ПНС «Митна безпека». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7291>

13. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 9 жовтня 2013 року про встановлення Митного кодексу Союзу – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-13#Text.